

zdravý nemocný

dpb

DIVADLO
PETRA
BEZRUČE

autor **molière**
úprava a režie **vladimír morávek**

premiéra 20. září 2019
v divadle petra bezruče

Část 1

před návštěvou divadelního představení

Molière
(1622 – 1673)

- ▶ Vlastním jménem Jean-Baptiste Poquelin.
- ▶ Narodil se 13. nebo 14. ledna 1622 v měšťanské rodině královského komorního čalouníka.
- ▶ V deseti letech mu zemřela matka; otec se znovu oženil, macecha však zanedlouho rovněž zemřela a Jeana-Baptisty se ujal dědeček, velký příznivec divadla.
- ▶ Jean-Baptiste studoval v jezuitském lyceu Clermont a poté v Orléansu práva.
- ▶ V roce 1643 založil s hereckou rodinou Bédartových tzv. Skvělé divadlo – L' Illustre Théâtre (Madeleine Bédartová se později stala jeho ženou, její nemanželská dcera Armanda poté jeho druhou ženou) a Jean-Baptiste přijímá pseudonym Molière.
- ▶ Skvělé divadlo se dostalo do dluhů a Molière strávil několik měsíců ve vězení.
- ▶ Koncem roku 1645 začíná zkrachovalé divadlo kočovat po venkově. V této době vznikají první Molièrovy hry.
- ▶ V roce 1658 se soubor vrací do Paříže. Pod svou ochranu ho přijímá králův bratr a Molière si získává oblibu.
- ▶ Soubor se zpočátku střídá s italskými herci v Malém bourbonském paláci, divadle, které dal postavit kardinál Richelieu, později hraje v Palais-Royal, a také při různých příležitostech v Louvru a ve Versailles.

Hry

- ▶ Lékařem proti své vůli
- ▶ Škapinova šibalství
- ▶ Škola pro muže
- ▶ Škola pro ženy
- ▶ Tartuffe
- ▶ Don Juan
- ▶ Misanthrop
- ▶ Lakomec
- ▶ Zdravý nemocný

Zdravý nemocný

Příběh:

Starý Argan je hypochondr, který se ze šetrnosti rozhodne provdat dceru za synovce svého lékaře. Angelika ovšem miluje jiného, jenž se k nim vloudí v převleku učitele hudby. Středem domácnosti - i středem hry - je ovšem služka Tonička, která se převlékne za lékaře a ordinuje pánovi samé drastické operace. Ten se navíc nechá přemluvit, aby předstíral smrt, a tak odhalí nekalé úmysly jeho mladé manželky, zatímco dcera naopak svou lásku k otci osvědčí.

Struktura:

Komedie o třech dějstvích proložena třemi mezihrami.

Téma:

Hra se pomocí prostředků tzv. charakterové komedie a pomocí směšné komolené řeči postav (včetně jejich jmen), mimořádně trefně vysmívá sobecké tyranii a chorobnému lpění na zdraví.

Víte, že...?

Zdravý nemocný byl napsán na objednávku krále. Ten se však premiéry ani nezúčastnil. Stejně tak ani první, druhé a třetí reprízy. Na té třetí byl Molière už tak vyčerpaný psychicky i fyzicky, že krátce po ní umírá. Všechna první čtyři představení patřila k finančně nejúspěšnějším v Molièrově kariéře. Poté, co se Molièrovi udělalo na jevišti znatelně špatně, si publikum myslelo, že se jedná o součást hry. Představení skončilo bouřlivým potleskem, zatímco byl k Molièrovi do zákulisí zavolán lékař.

ÚKOL

S pomocí učebnic, internetového vyhledávání a dalších informačních zdrojů si vyhledejte následující pojmy, místa, osobnosti a zkuste je výstižně popsat či vysvětlit.

KLASICISMUS

PRAVIDLO TŘÍ JEDNOT

KRÁL SLUNCE

VERSAILLE

KARDINÁL RICHELIEU

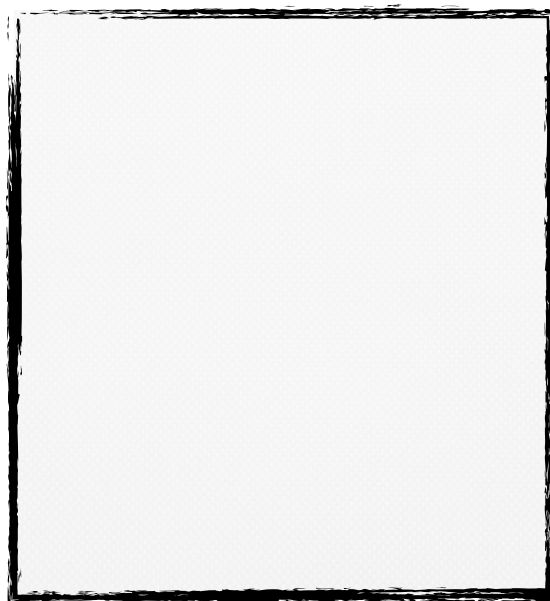
HYPOCHONDR

NĚCO NAVÍC

Traduje se, že francouzský král Ludvík XIII. měl od mládí mizerné vlasy. Vypadávaly mu, byly řídké. Tehdy to bylo špatné, protože husté vlasy byly považovány za symbol mužnosti. A tak Ludvík začal svůj nedostatek skrývat pod vlasy umělé. Nechával si vyrobit paruky. A když něco udělal král, začali to dělat i lidé v jeho blízkosti. Husté paruky pro muže se tak postupně staly u francouzského dvora běžnou součástí každého muže, mnozí bez nich časem na veřejnost vůbec nevycházeli. Král Ludvík XIV. pak tuto módu dovedl na absolutní vrchol. Muži totiž nosili na hlavách tak obrovské nakadeřené paruky, že se v podstatě nelišili od žen. V roce 1673 byla paruka dokonce popsána jako závazná součást dvorského oděvu. Jinými slovy, bez paruky se v blízkosti krále vůbec nebylo možné objevit.

Mušské barokní paruce se říká **alonžová** a je to typ, který je dlouhý až pod ramena. Byly zhotovovány ze zvířecí srsti nebo z pravých vlasů. Prodávání vlasů právě na výrobu paruk byl tehdy poměrně výnosný způsob, jakým si chudí lidé přivydělávali. Později se tyto paruky začaly ještě silně pudrovat. Okolo roku 1730 přišly do módy paruky kratší, ovšem stále silně napudrované, aby byly co nejsvětlejší.

NAMALUJTE OBLIČEJ (rodina, spolužáci, kamarádi) a přikreslete mu alonžovou paruku.

TAJENKA

1. Jak se nazývají části, které ve Zdravém nemocném oddělují jednotlivá dějství?

— — — — —
*

2. Jak zní celé jméno divadla, ve kterém se odehrála premiéra Zdravého nemocného?

— — — — — - — — — —
*

3. V jakém francouzském městě dosáhl Molièrův soubor největších úspěchů?

— — — — —
*

4. Harpagon je hlavní postava další slavné Molièrovi hry. Jak se jmenuje?

— — — — —
*

5. Od čeho je odvozen speciální druh komedie, jenž dramatik používá?

— — — — —
*

6. Jaké povolání vykonával Molièrův otec?

— — — — —
*

7. Jaké je pravé (první) jméno Molièra?

— — — — —
*

8. Jak se jmenuje Molièrova hra, kterou se při napsání své slavné opery inspiroval Wolfgang Amadeus Mozart?

— — — — —
*

9. Jak se jmenuje hlavní postava ve hře Zdravý nemocný?

— — — — —
*

Část 2

po návštěvě divadelního představení

Molière

ZDRAVÝ NE/MOCNÝ

komedie pro pobavení Paříže / občané, nechte vzdechů již / je konec úzkostem a strachování! / role hypochondra Argana, kterou hrál ve své poslední komedii sám molière, byla jeho rolí poslední / poslední slova dramatika přitom byla: uf! uf!... cililink! / následné ovace nebraly konce / král vyloučil jakoukoli svou účast na pohřbu...

premiéra 20. září 2019

ÚKOLY

Charakterizujte tyto postavy z inscenace **Zdravý ne/mocný**.
Napište vlastnosti, které ji / ho vystihují. Jaká / jaký je?

Argan

Belina

Odpovězte na otázky

1. Co je podle vás hlavním tématem hry Zdravý nemocný?
2. Proč ji Molière napsal, na co chtěl upozornit?
3. Jakým lidským vlastnostem se autor vysmívá?
4. Dovedli byste popsat princip „divadla na divadle“, který se v inscenaci objevuje? V čem spočívá? (Pozn. Vzpomeňte si na samotný začátek představení) Proč si myslíte, že tvůrci použili právě tento princip?
5. Který moment z inscenace si nejvíce pamatujete a proč?

BONUS

Debatujte se spolužáky, co se vám na divadelním představení líbilo/nelíbilo a vysvětlete proč.

ŘEŠENÍ - TAJENKA

1. MEZIHRY
2. PALAIS - ROYAL
3. PAŘÍŽ
4. LAKOMEC
5. CHARAKTER
6. ČALOUNÍK
7. JEAN
8. DON JUAN
9. ARGAN

**Máte-li jakékoli připomínky k těmto metodickým listům,
neváhejte se obrátit na e-mail dramaturg@bezruci.cz.**

www.bezruci.cz